MUSEU NACIONAL
D'ART DE CATALUNYA

MUSEU
NACIONAL
D'ART DE
CATALUNYA

PROGRAMA 2024

Valadon, Catherine nue allongée sur une peau de panthère © Hadiye Cangokce

ÍNDEX

INTRODUCCIÓ

EXPOSICIONS

COL·LECCIÓ

EL MUSEU NACIONAL A CATALUNYA

RECERCA I MEMÒRIA

PROGRAMES PÚBLICS

PROGRAMA 2024

INTRODUCCIÓ 04

EXPOSICIONS

Suzanne Valadon. Una epopeia moderna 07
Del 18 d'abril a l'1 de juliol de 2024

El mirall perdut. Jueus i conversos a l'Edat Mitjana 10
Del 22 de febrer al 26 de maig de 2024

Eveli Torent. Entre *Els Quatre Gats* i la maçoneria 13
Del 10 de novembre de 2024 al 9 de febrer de 2025

Longaron i Friday Foster, l'heroïna inesperada 14
Del 20 de març al 24 de juny de 2024

COL·LECCIÓ

ROMÀNIC.
Mestre de Cabestany, nou espai 15
Desembre

Fernando Prats, intervenció d'artista 16

MODERN.
Adolf Fargnoli. Del noucentisme a l'avantgarda 17
Del 16 de maig al 15 de setembre de 2024

Josep Llorens Artigas entra a les sales del Museu 18
La reconstrucció d'una obra coral: la llar de foc que representa Sant Jordi

EL MUSEU NACIONAL A CATALUNYA 19

RECERCA I MEMÒRIA 22

PROGRAMES PÚBLICS 25

INTRODUCCIÓ
EXPOSICIONS
COL·LECCIÓ
EL MUSEU NACIONAL A CATALUNYA
RECERCA I MEMÒRIA
PROGRAMES PÚBLICS

INTRODUCCIÓ

Des de la dimensió artística i patrimonial a la científica i la social, el programa del Museu reflecteix com s'han anat consolidant les diferents línies de treball que neixen del seu Pla estratègic i que el MNAC ha desplegat en els últims anys.

Les exposicions temporals, les diferents intervencions i la constant reinterpretació dels relats sobre les col·leccions, el treball amb els artistes i també els seus programes públics i les seves línies de investigació, despleguen el Museu Nacional des del terreny de la divulgació al científic, i des del seu entorn més proper al món.

El MNAC treballa simultàniament en projectes i programes d'escales diferents, atenent a les seves múltiples missions. Col·labora amb col·lectius molt diversos, amb les portes sempre obertes, per reforçar encara més la seva dimensió i abast social, així com la seva condició de servei públic. Treballa intensament amb els Museus del país i amb multitud d'institucions culturals, alhora que acompanya els projectes museístics que neixen per fer possible que la col·lecció nacional estigui disponible per a tothom.

El programa d'exposicions continua plasmant el treball de fons que el Museu porta a terme sobre la col·lecció, per aprofundir en el seu coneixement i la seva difusió, recuperant figures oblidades o marginades com ara **Eveli Torent** o **Adolf Fargnoli**. També incorporant a les sales l'obra d'artistes fins ara fora del relat, com el gran ceramista català **Josep Llorens Artigas** i obrint un nou espai dedicat al **Mestre de Cabestany**. Això sense desatendre el **còmic**, que ja forma part d'un treball continuat del MNAC.

ÍNDEX

EXPOSICIONS

COL.LECCIÓ

EL MUSEU NACIONAL A CATALUNYA

RECERCA I MEMÒRIA

PROGRAMES PÚBLICS

Les col·laboracions internacionals s'obren en dues direccions: amb el **Museo del Prado** i amb el **Pompidou de Metz**. Amb el Prado el MNAC organitza conjuntament l'exposició ***El mirall perdut.Jueus i conversos a l'Edat Mitjana***, una mostra vinculada a una de les col·leccions més rellevants, la col·lecció d'Art Gòtic. A més de reunir obres dels grans mestres d'aquest període, aquesta mostra revela com es construeix la imatge de l'alteritat, un tema que avui també ens interpel·la. Amb el Museu Pompidou de Metz i el **Museu d'Art de Nantes** el Museu Nacional organitza la primera mostra antològica a Espanya sobre una artista extraordinària, **Suzanne Valadon**. En ambdós casos es tracta de co-produccions, en les què el Museu Nacional aporta investigació, obres de les seves col·leccions i museografia pròpies.

De forma permanent i estable, el Museu treballa amb artistes. Enguany **Julia Coelho**, **Mar Arza**, **Raquel Friera**, **Núria Güell**, **Nadia Hafid** i **Fernando Prats** realitzaran projectes de dimensió diferent però sempre al voltant de les col·leccions i reflexionant sobre la natura de l'art i els museus.

La recuperació del treball de les artistes continua sent un objectiu prioritari, així com atendre els temes de present sense els quals és impossible imaginar el futur.

EXPOSICIONS

Valadon, Autoportrait au miroir, 1927. Col·lecció de la Ville de Saunois, en dipòsit al Musée de Nantes

ÍNDEX

INTRODUCCIÓ

COL.LECCIÓ

EL MUSEU NACIONAL A CATALUNYA

RECERCA I MEMÒRIA

PROGRAMES PÚBLICS

Valadon_La Chambre bleue © Jaqueline Hyde - RMN

Suzanne Valadon. Una epopeia moderna

Organitza i produeix
Museu Nacional d'Art de Catalunya en col·laboració amb el Centre Pompidou-Metz i el Musée d'Arts de Nantes

Comissaris
Eduard Vallès, cap de Col.leccions del Museu Nacional, i Philip Dennis Cate, comissari independent

Dates
del 18 d'abril a l'1 de setembre de 2024

Organitzada pel MNAC en col·laboració amb el Centre Pompidou-Metz i el Musée d'Arts de Nantes, aquesta exposició antològica presenta per primera vegada a l'Estat espanyol l'obra de Suzanne Valadon, una de les artistes més rellevants de finals del segle XIX i inicis del XX a França.

Suzanne Valadon, pseudònim de Marie-Clémentine Valadon (1865-1938), va ser pintora, dibuixant i gravadora i practicà tots els gèneres artístics, però va destacar en el retrat i les natures mortes, amb un interès especial pels nus femenins i les odalisques, que van esdevenir el cim de la seva producció.

La mostra, de caràcter antològic, recollirà creacions de tota la seva carrera artística, fonamentalment pintures i dibuixos que pertanyen a diverses institucions i particulars, entre els quals destaca el Centre Pompidou de París, d'on provenen una part important de les obres, però també del propi Museu Nacional. En total reunirà 112 obres, de les quals 48 només es podran veure a Barcelona: olis sobre tela i cartró, dibuixos i gravats, escultures en guix i bronze, així com divers material documental que permetrà mostrar una visió retrospectiva i contextualitzada de la trajectòria d'una dona artista que va tenir un paper molt rellevant al París de les avantguardes. Aquesta visió es complementa amb obres d'artistes coetanis, francesos i catalans que Valadon va tractar, i que donen una bona idea de la riquesa de l'ambient artístic de l'època, alhora que s'expliquen les múltiples interaccions que es produïen en els ambients d'avantguarda i, sobretot, la conquesta social de l'estatut d'artista per part d'una dona.

Valadon, Le Lancement de filet © Jaqueline Hyde - RMN

Valadon et ses chiens Bibliothèque Kandinsky © akg-images Mondadori Portfolio Archivio GBB

Valadon_L'Acrobate ou La Roue. Weisman & Michel Collection © Stéphane Pons

Aquesta artista autodidacta que va arribar als quinze anys a Montmartre, quan aquest emergia com un espai referencial de la modernitat artística, es va formar veient de prop com treballaven alguns dels artistes més eminents del seu temps, com ara Toulouse-Lautrec o Renoir, entre molts altres, per als quals va exercir de model.

La mostra de Barcelona comptarà amb una distribució i una museografia pròpies, al marge d'un catàleg que incidirà especialment en explicar la vinculació de Valadon amb la potent i rica colònia d'artistes catalans de Montmartre a finals del segle XIX, com Santiago Rusiñol, Ramon Casas o Miquel Utrillo, qui va ser parella de Valadon i qui va assumir la paternitat del fill d'aquesta, el futur pintor Maurice Utrillo. En l'actualitat les obres d'aquesta artista estan presents als museus més importants del món, com el ja citat Centre Pompidou, el Metropolitan Musem de Nova York o el Fine Arts Museum de Boston, entre d'altres. La força i la vitalitat de les seves creacions, però també la seva capacitat de ser cronista de la seva pròpia vida i del cèlebre París de la Belle Époque, fan d'aquesta exposició un esdeveniment extraordinari.

Bartolomé Bermejo, Davallament de Crist als Llimbs, Museu Nacional d'Art de Catalunya

Pedro Berruguete, Sant Domènec i els albigesos, Museo Nacional del Prado

Domingo Ram. L'àngel apareixent-se a Zacaries, c. 1470. The Metropolitan Museum of Art, The Cloisters Collection, 1925 © 2024 Image copyright The Metropolitan Museum of Art/Art Resource/Scala, Florence

El mirall perdut. Jueus i conversos a l'Edat Mitjana

Organitza
Museu Nacional d'Art de Catalunya i Museo Nacional del Prado

Comissari
Joan Molina, cap de Departament de Pintura Gòtica Espanyola del Museo del Prado

Dates
del 22 de febrer al 26 de maig de 2024

MUSEU NACIONAL D'ART DE CATALUNYA

GOBIERNO DE ESPAÑA · MINISTERIO DE CULTURA

MUSEO NACIONAL DEL **PRADO**

Tota imatge creada és un mirall que reflecteix una manera de veure. Mirem el món i els altres en relació amb nosaltres mateixos, a través de la nostra mentalitat i actitud.

Aquesta exposició recupera un mirall medieval: el retrat dels jueus i els conversos concebut pels cristians a Espanya entre 1285 i 1492. Durant aquesta època, les imatges van tenir un paper fonamental en la complexa relació entre aquests tres col·lectius. Si, d'una banda, van ser un mitjà important de transferència de ritus i models artístics entre cristians i jueus, de l'altra, com a revers ombrívol, van contribuir a difondre l'antijudaisme creixent que niava a la societat cristiana. En aquest terreny, l'estigmatització visual dels jueus va ser un reflex fidel del mirall cristià, de les seves creences i ansietats; un poderós instrument d'afirmació identitària.

Després de la massiva conversió de jueus al cristianisme com a conseqüència dels pogroms de 1391, les imatges de culte es van situar en el centre de la polèmica, fins esdevenir una prova per afirmar la sinceritat dels nous cristians o, pel contrari, per acusar-los de judaïtzar. L'extensió d'aquestes sospites infundades d'heretgia judaïtzant es troba a la base de la fundació de la Inquisició espa-

Cercle de Bassa, Ferrer i Arnau, Disputa de sant Esteve amb els jueus, Museu Nacional d'Art de Catalunya

nyola el 1478. Conscient del poder de les imatges, la nova institució va ferne un ús intensiu, ja fos per dissenyar poderoses escenografies o per definir fórmules d'identificació visual dels conversos.

L'exposició reuneix una rellevant selecció d'obres procedents d'una trentena de museus, biblioteques, esglésies, arxius i col·leccions particulars nacionals i internacionals. Encara que moltes de les obres presents a l'exposició destaquen pel seu component estètic, i que entre els autors trobem mestres del gòtic com ara Pedro Berruguete, Bartolomé Bermejo, Fernando Gallego o Bernat Martorell, l'exposició presenta també un conjunt de peces realitzades més enllà dels canons de la historia dels estils, com ara caricatures, gramelletes, gravats o escultures bizarres, amb l'objectiu d'oferir la visió més completa i rigorosa possible d'un tema que només podem abordar des d'una perspectiva que superi les fronteres tradicionals de la història de l'art.

Les imatges d'aquesta exposició ens recorden que, si bé la diferència existeix, l'alteritat es construeix.

Gramalleta, sentencies de la inquisició. Coruña del Conde, Parroquia de San Martín de Tours

Torent, La Rambla a Barcelona, Weisman & Michel Collection

Eveli Torent. Entre *Els Quatre Gats* i la maçoneria

Organitza i produeix
Museu Nacional d'Art de Catalunya

Comissària
Lluïsa Sala, historiadora de l'art

Dates
del 10 d'octubre de 2024 al 9 de febrer de 2025

El Museu Nacional es proposa amb aquesta exposició recuperar la figura d'aquest pintor i il·lustrador de sorprenent personalitat i trajectòria. Les primeres passes en el món artístic d'Eveli Torent (Badalona 1876-Barcelona 1940) el vinculen a l'entorn d'Els Quatre Gats, epicentre crucial del modernisme català, on va participar a l'exposició inaugural l'any 1897 i, posteriorment, seria un dels pocs artistes que hi exposaria de manera monogràfica. En aquest cenacle l'artista coneixeria els promotors més veterans de la modernitat i compartiria els anhels de l'emergent generació que els succeiria. Es relaciona amb Pablo Picasso, que entre 1899 i 1900 realitza tres retrats al carbó de Torent, i també amb Carles Casagemas, Joaquim Mir i Hermen Anglada Camarasa.

Com d'altres artistes coetanis, Torent va viatjar a París a inicis del segle xx cercant oportunitats. El seu caràcter emprenedor el porta a participar ja el 1902 al Saló dels Independents i a exposar per primer cop el 1903 a la galeria de Berthe Weill. A París continuarà exposant regularment fins al 1914. Pel que fa a la il·lustració, Torent s'havia iniciat en les revistes catalanes més conegudes de l'època (*Luz*, *L'Esquella de la Torratxa o Hispania*) i continuaria exercint a París (*L'Asiette au Beurre, La Vie Parisienne o Le Rire*).

Aventurer de mena, s'instal·la a Nova York el 1914 i es relaciona aviat amb cercles socials hispans i entitats filantròpiques properes a la maçoneria, organització a la qual es vincularia molt estretament. De retorn a Barcelona, a finals de 1919, l'artista enceta un nou capítol vital i professional al seu estudi de la plaça Medinaceli i com a professor d'art decoratiu i de dibuix.

L'any 1922, Torent adquiria una torre de defensa a Eivissa, la Torre d'en Rovira, ubicada a la localitat de Sant Josep. En aquest indret instal·laria la seva residència d'estiueig i hi disposaria un museu de vestigis arqueològics i un capriciós parc monumental amb originals figures de simbologia maçona. Aviat convertiria l'indret en un reclam turístic erigint-se com el "Gran Califa d'es Pallaret", un personatge fet a mida, sempre disposat a rebre a tot visitant que volgués conèixer-lo. Torent va ser empresonat el 1939 a la presó Model de Barcelona per la seva pertinença a la maçoneria i moriria l'any següent, després de ser-ne alliberat.

Longaron i Friday Foster, l'heroïna inesperada

Organitza i produeix
Museu Nacional d'Art de Catalunya

Comissari
Marc Longaron i Alex Mitrani

Dates
del 20 de març al 24 de juny de 2024

Espai
Espai EducArt

L'any 1970, The Chicago Tribune Syndicate va contractar el català Jordi Longaron (1933-2019) per a dibuixar la seva nova sèrie de còmic setmanal *Friday Foster*, amb guió de Jim Lawrence. Dona alliberada, Friday Foster és una fotògrafa-detectiu afroamericana, valenta, sexi i atrevida que transcendeix els tabús de l'època, un personatge disruptiu, que va causar polèmica i rebuig en certs sectors. Va esdevenir la primera protagonista afroamericana d'una tira de premsa sindicada i va demostrar que hi havia espai per a les dones empoderades, més enllà dels rols femenins de l'època. Cinquanta anys després segueix sent una peça clau per entendre la transformació social i cultural que va comportar el gènere blaxploitation en un país marcat pels conflictes racials.

Longaron, que només va viatjar un cop a Nova York, evoca una Amèrica somniada, la del cinema i de la televisió, del glamour i la seducció, que amagava conflictes i desigualtats. El personatge que traça amb un grafisme àgil i dinàmic defineix un nou mite dins del Black Power.

Aquesta mostra de petit format continua el treball de recuperació històrica i de reivindicació patrimonial del còmic com a gènere artístic, tal com es va fer prèviament amb exposicions com *El Víbora*, *comix contracultural* (2019) o amb la incorporació d'obres a les col·leccions del Museu d'una manera regular i continuada.

Mestre de Cabestany. Nou espai a la col·lecció

Comissari
Manuel Castiñeiras, catedràtic d'Història de l'Art Medieval de la UAB

Dates
segon semestre 2024

El Museu obrirà un nou espai dedicat al Mestre de Cabestany gràcies a la incorporació a la col·lecció de quatre fragments escultòrics procedents del monestir de Sant Pere de Rodes atribuïts a aquest mestre i el seu taller. Les quatre peces, que van ser adquirides per la Generalitat de Catalunya, haurien format part dels cicles bíblics que decoraven la gran portada de l'església de Sant Pere de Rodes, construïda al segon terç del segle XII i destruïda durant el primer terç del segle XIX.

El Museu ja va dedicar una exposició al Mestre de Cabestany el 2014, una mostra que interpretava la desapareguda portada i presentava quatre caps de marbre pràcticament inèdits. Ara aquest nou espai incorporarà les darreres investigacions que han permès localitzar més fragments i donarà a conèixer una reconstrucció hipotètica de la gran portalada destruïda. Al cor de la col·lecció d'art romànic, aquest espai oferirà una nova interpretació sobre la funció i el context d'aquesta obra mestra.

El nou espai dedicat al Mestre de Cabestany forma part del cicle de projectes que està portant a terme el MNAC en el context del centenari del redescobriment, arrencament i museïtzació de les pintures murals romàniques i de la formació del nucli principal de la col·lecció actual d'art romànic. Per la complexitat i característiques especials d'aquest conjunt únic d'obres, aquests projectes, que combinen aspectes patrimonials, de conservació i divulgació de la col·lecció, s'allargaran fins al 2025.

romànic
#mésRomànic

ÍNDEX

INTRODUCCIÓ

EXPOSICIONS

EL MUSEU NACIONAL A CATALUNYA

RECERCA I MEMÒRIA

PROGRAMES PÚBLICS

Fernando Prats

Comissària
Gloria Moure

Dates
Desembre 2024

L'artista Fernando Prats (Santiago de Xile, 1967) fa servir materials propis dels ritus religiosos cristians i explora la seva càrrega simbòlica, donant lloc a unes obres amb un fort sentit místic. El treball d'aquest artista, sobri, pràcticament ascètic, està realitzat a partir d'una estètica de mínims en la qual no hi ha cap element superflu o decoratiu. Prats és un artista de suports actius generats a partir d'empremtes i registres obtinguts tot estimulant processos transformadors de la matèria. La seva obra es composa d'accions pictòriques, performances, encreuaments amb la ciència i intervencions al paisatge.

Es va formar a l'Escola Massana de Barcelona i més tard a les Universitats de Xile i Barcelona. La seva obra és coneguda per les accions i les expedicions que ha realitzat sobretot a Xile. Entre aquestes destaquen *Gran Sur* (2011), *Acción Lota, Acción Géiser del Tatio, Acción Salar de Atacama, Acción Mina a Rajo Abierto* (totes del 2006), *Congelación*, sobre el glaciar de Collins a l'Antàrtida xilena (2002).

Amb aquesta proposta d'intervenció comissariada per Gloria Moure, el Museu torna una vegada més a dialogar amb les col·leccions romàniques, ara cercant d'establir un fil de connexió amb les consideracions més immaterials de l'obra d'art.

Exposició Adolf Fargnoli, Casa de la Cultura de la Caixa de Pensions, Igualada, 1931

Adolf Fargnoli, Capseta, 1920

Adolf Fargnoli. Del Noucentisme a l'avantguarda

Organitza i produeix
Museu Nacional d'Art de Catalunya en col·laboració amb la Fundació Rafael Masó

Comissària
Dra. Pilar Vélez, historiadora de l'art i gestora cultural

Dates
del 16 de maig al 15 de setembre de 2024

MUSEU NACIONAL D'ART DE CATALUNYA

FUNDACIÓ RAFAEL MASÓ

L'exposició presenta l'obra d'un artista d'origen italià, descobert per l'arquitecte Rafael Masó, que va ser un dels grans noms del Noucentisme gironí. Virtuós de la talla de fusta, fou famós per les singulars i refinades arquetes amb aplicacions metàl·liques i interiors folrats de seda, que solia dotar d'un nom poètic. Cinquanta exposicions nacionals i internacionals entre 1918 i 1933 expliquen que Fargnoli, admirat per crítics, artistes i intel·lectuals, es convertís en un mite de la Girona noucentista.

Però el 1932 l'artesà gironí es convertí en un dissenyador fascinat per l'estètica de Hollywood. Instal·lat a Barcelona, va desenvolupar-hi les creacions "D'Annali", una línia de bijuteria femenina que no arribà a ser realitat. El 1933, una crisi emocional i el seu caràcter bohemi el menaren a una depressió profunda. Malgrat la seva personal obra literària, la guerra i la postguerra significaren una davallada creativa, llevat d'una recuperació breu cap al 1945. Morí silenciosament el 1951.

El MNAC presenta una versió ampliada de la mostra que es pot veure a Girona del 30 de desembre de 2023 al 20 d'abril de 2024. Aquest projecte compta amb un catàleg coeditat per ambdues institucions i Úrsula Llibres.

El Museu Nacional està en permanent revisió dels seus fons alhora que duu a terme projectes de conservació-restauració amb la finalitat de recuperar objectes patrimonials que, pel seu estat de conservació, no podien ser exhibits abans. També enriqueix les col·leccions amb nous ingressos, de manera que es puguin incorporar a les sales obres que aportin diferents relats. És en aquest context que es presentaran dues obres amb tres trajectòries diferents: la *Campana de la Llar de foc de Sant Jordi* i una peça ceràmica de Josep Llorens Artigas.

Mosaic de la llar de foc modernista

La reconstrucció d'una obra coral: llar de foc que representa Sant Jordi

En ocasions algunes obres es conserven segregades en diverses parts, com és el cas de la llar de foc representant Sant Jordi que, l'estructura original de la qual no s'ha tornat a veure gairebé des de la seva creació. La llar de foc dissenyada per Joan Riera Casanovas és un magnífic exemple de confluència de diferents disciplines artístiques, tan propia del Modernisme. Es va presentar a la VI *Exposición Internacional de Arte* de Barcelona però, després de la seva adquisició, no s'havia tornat a exhibir íntegra, una situació aquesta que el museu vol revertir durant el 2024.

La llar de foc consta de diversos elements: el mosaic que representa Sant Jordi i que cobria la campana de la xemeneia, dissenyat per Josep Triadó i realitzat per Lluís Bru; una estructura de fusta de noguera dissenyada per Joan Riera Casanova; i una pintura sobre fusta de Lluís Masriera que actualment s'exposa a les sales del Museu, de manera exempta. Una llarga intervenció centrada en el reforç estructural del mosaic, la neteja i consolidació de les peces, així com actuacions en l'estructura de fusta han permès reconstruir aquest plafó trapezoïdal i ara sí, presentar-lo juntament amb la pintura de Lluís Masriera, en una estructura que recordi la llar de foc original, tal com es va poder veure al 1911. Posteriorment aquesta peça quedarà incorporada a les sales permanents d'Art Modern.

Josep Llorens Artigas. Gerro - Pinyol d'urani 1949-1950

Fundació J.Llorens Artigas

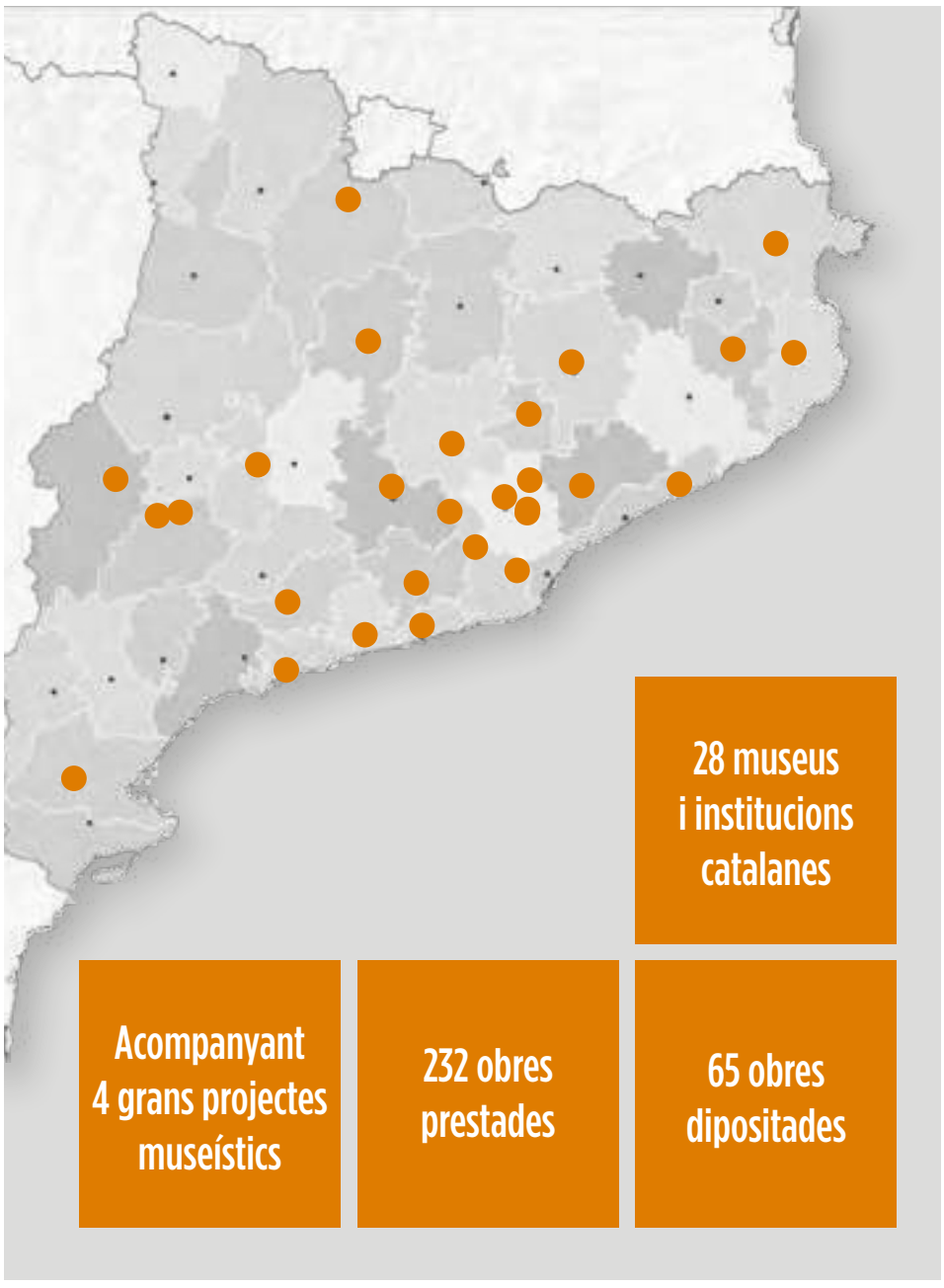
Josep Llorens Artigas entra a la col·lecció

Si bé Josep Llorens Artigas és un extraordinari ceramista, no estava present a les sales del Museu Nacional amb peces rellevants de la seva producció. A partir del 2024 comptarà amb un espai propi integrat per algunes de les seves millors creacions, a partir d'adquisicions i de dipòsits d'obres realitzats per familiars de l'artista. El més gran ceramista català del segle XX, estarà representat més enllà del mural de la Sala de la Cúpula, que realitzà amb el seu mestre i amic, Joan Miró. L'àrea de Restauració i Conservació Preventiva intervé en l'anàlisi dels materials de les obres per tal d'il·lustrar la composició a base d'urani d'una de les peces més rellevants, *Gerro-Pinyol d'urani* (1949-1950), considerat pel mateix artista com una de les seves millors creacions.

EL MUSEU NACIONAL A CATALUNYA

El MNAC porta anys fent una aposta radical per reforçar i vertebrar el mapa de museus del país, per descentralitzar i per posar a l'abast de tothom la col·lecció nacional d'art. Al llarg de 2023, el Museu ha cedit un total de 297 obres d'art a 28 institucions catalanes, ja sigui en préstec o en dipòsit. Destaquen dues grans actuacions: les 21 obres dipositades al nou Museu del Barroc de Manresa i les pintures de Sert dipositades al Deambulatori de la Catedral de Vic.

De la previsió de préstecs i dipòsits per al 2024 podem destacar que prestarem 15 obres al Museu d'Art Modern i Contemporani de Lleida per a la seva exposició *Arrels i horitzons. Transformacions artístiques des de la perifèria*, i 22 obres al Museu Picasso de Barcelona per a la mostra De *Montmatre a Montparnasse*. *Artistes catalans a París 1889-1914*, i dipositarem 40 obres al nou Museu del Renaixement de Molins de Rei. Alhora, amb motiu de l'ampliació del Museu de Tortosa, el Museu Nacional participa en la creació d'un espai dedicat a artistes tortosins il·lustres amb un dipòsit d'un total de sis pintures i un dibuix de Francesc Gimeno, i un retrat de l'escultor Agustí Querol, realitzat per Ramon Casas.

232 obres prestades a 24 museus i institucions

Alt Àneu

- Església de Sant Joan d'Isil, *35 obres*

Barcelona

- Museu Can Framis, *1 obra*
- MUHBA, Casa Padellàs, Museu d'Història de Catalunya, *3 obres*
- Caixaforum, *1 obra*
- Fundació Mapfre, *2 obres*
- Arxiu Fotogràfic de Barcelona, *76 obres*
- Museu del Disseny, *2 obres*
- Fundació Joan Miró, *1 obra*

Caldes d'Estrac

- Fundació Palau, *11 obres*

Cerdanyola del Vallès

- Museu d'Art de Cerdanyola, *1 obra*

Figueres

- Casa Natal Salvador Dalí, *1 obra*

Girona

- Museu d'Art de Girona, *9 obras*
- Fundació Rafael Masó, *1 obra*

Lleida

- Museu de Lleida, *1 obra*
- Museu de Lleida Diocesà i comarcal, *8 obres*

Manresa

- Centre Cultural el Casino, *1 obra*

Martorell

- Muxart Espai d'Art i Creació, *1 obra*

Mataró

- Museu d'Art de Mataró, *1 obra*

Solsona

- Museu Comarcal i Diocesà de Solsona, *2 obres*

Valls

- Museu de Valls, *1 obra*

Vic

- Museu d'Art de la pell de Vic, *1 obra*

65 obres dipositades a 4 museus

Barcelona

- Museu d'Història de Catalunya, *1 obra*
- Museu d'Història de Barcelona, *2 obres*

Manresa

- Museu de Manresa (MBC), *21 obres*

Molins de Rei

- Museu del Renaixement, *40 obres*

ÍNDEX
INTRODUCCIÓ
EXPOSICIONS
COL·LECCIÓ
RECERCA I MEMÒRIA
PROGRAMES PÚBLICS

El Museu Nacional acompanya els quatre grans projectes museístics que obriran les seves portes a Catalunya el 2024

MUSEU DEL
BARROC
DE CATALUNYA

MUSEU DEL BARROC DE CATALUNYA. MUSEU DE MANRESA

El Museu del Barroc de Catalunya. Museu de Manresa, que obrirà les seves portes a l'edifici de l'antic Col·legi de Sant Ignasi, de 1751, centrarà la seva actuació en l'art dels segles XVII i XVIII a Catalunya. El projecte és una iniciativa de l'Ajuntament de Manresa que compta amb el suport de la Generalitat de Catalunya i amb una participació destacada del MNAC, que hi ha dipositat 21 obres. Els fons que s'hi exposaran provenen del mateix Museu de Manresa, del Museu Nacional d'Art de Catalunya, de la Col·lecció Nacional d'Art de la Generalitat i de 19 museus i col·leccions del país que cedeixen temporalment obres per a aquesta primera exposició.

Museu de Granollers

EL RETAULE DELS VERGÓS AL MUSEU DE GRANOLLERS

El Museu de Granollers obrirà les portes en els propers mesos amb una nova exposició permanent on el retaule de sant Esteve de Granollers, del grup Vergós, peça dipositada pel Museu Nacional d'Art de Catalunya, serà l'eix central del nou discurs museogràfic. Un espai de doble alçada permetrà exposar la totalitat de les taules compositives d'aquest retaule, que ocupa un lloc central i que es podrà observar des de diferents punts. Aquesta proposta museogràfica permet disposar de la totalitat de les taules conservades que integren el conjunt, associades respectant la seva ubicació original.

MORERA
MUSEU D'ART MODERN
I CONTEMPORANI
DE LLEIDA

MORERA. MUSEU D'ART MODERN I CONTEMPORANI DE LLEIDA

El Morera. Museu d'Art Modern i Contemporani de Lleida obrirà de nou amb prop de 3.500 m² dedicats a l'art dels darrers temps. El Museu, inaugurat el 1917, inicia una nova etapa on destaca la mirada cap a la contemporaneïtat treballant amb un punt de referència: el territori lleidatà i els seus creadors. Per mostrar el pes de la seva història, el MORERA posarà en marxa la nova seu amb una exposició sobre la col·lecció, un recorregut artístic des de finals del segle XIX fins a l'actualitat a través de la selecció d'unes 450 obres d'art.

MUSEU
DEL
RENAIXEMENT
PALAU DE REQUESENS
MOLINS DE REI

PALAU REQUESENS DE MOLINS DE REI

El Museu del Renaixement s'inaugurarà al 2024 al Palau de Requesens de Molins de Rei. Un edifici del segle XV, catalogat com a BCIN i que ha estat integralment rehabilitat per l'Ajuntament per convertir-lo en el primer museu monogràfic de l'època del Renaixement. El nou museu presentarà un recorregut per la història, la societat, l'art i la cultura del cinc-cents. Amb una participació destacada del MNAC, exposarà obres de la col·lecció municipal i també altres d'institucions com ara el Museu del Disseny de Barcelona, el Museu de Lleida, el Museu d'Història de Barcelona, el Museu Tèxtil de Terrassa, el Museu Frederic Marés o el Museo Nacional del Prado.

RECERCA I MEMÒRIA

Centre de Recerca i coneixement (CREC)

El Centre de Recerca i Coneixement (CREC) treballa intensament per impulsar els projectes de recerca que ja estan en marxa amb l'horitzó del nou Museu. Les investigacions històriques no són obstacle per portar a terme projectes comunitaris i col·laboratius i per mirar cap al futur, i organitza jornades especialitzades sobre temes estratègics per les biblioteques i els arxius d'art, en un temps en el qual s'ha de comptar amb la irrupció de la intel·ligència artificial.

ÍNDEX

INTRODUCCIÓ

EXPOSICIONS

COL·LECCIÓ

EL MUSEU NACIONAL A CATALUNYA

PROGRAMES PÚBLICS

1. RECERCA

EL CREC dona suport a les investigacions i treballs monogràfics que es desenvolupen en el marc del projecte **Museu i Memòria**, enfocats en els seus orígens, en el context de l'Exposició Internacional de Barcelona de 1929, i fins la seva configuració en la postguerra.

- L'estudi de l'exposició ***El arte en España***, que explora la gran mostra que va marcar la política museística del país durant el s. xx, a càrrec de José Ángel Montañés, periodista i historiador.
- La recerca sobre **el gran conjunt fotogràfic i documental del Repertori Iconogràfic d'Espanya** i de la seva relació amb la història cultural, social i política del context del primer terç del s. xx, a càrrec de Lucila Mallart, Doctora en Història Contemporània.
- L'estudi de l'Exposició Internacional de Barcelona de 1929 des del punt de vista de les infraestructures i l'arquitectura: ***Palaus i pavellons, l'arquitectura a l'entorn de l'Exposició Internacional de 1929***, a càrrec de Maria Jorquera, historiadora de l'art especialitzada en teoria i història de l'arquitectura.
- L'estudi ***L'escultura entorn l'exposició Internacional de Barcelona de 1929***, a càrrec de la doctora en Història de l'Art, Natàlia Esquinas.
- La recerca sobre la **situació del Museu Nacional i les seves col·leccions artístiques un cop finalitzada la Guerra Civil i iniciat el franquisme,** a càrrec de Francesc Vilanova, historiador, i Mireia Capdevila, coordinadora de l'Arxiu Carles Pi i Sunyer, ambdós investigadors de la Fundació Carles Pi i Sunyer.

2. JORNADES ESPECIALITZADES

10th CONFERENCE ART DISCOVERY GROUP CATHALOGUE
El Museu acollirà els dies 3 i 4 d'octubre la 10Th Conference Art Discovery Group Catalogue, que s'organitza amb caràcter biennal amb la col·laboració de biblioteques i organitzacions internacionals que formen part del catàleg especialitzat en art, així com d'institucions relacionades amb l'àmbit artístic.

La Biblioteca Joaquim Folch i Torres acull aquesta conferència internacional en la qual participaran les biblioteques dels museus d'art més importants del món i que abordaran temes estratègics com ara la irrupció de la intel·ligència artificial (IA).

Art i poesia. Homenatge a Josep Corredor Mateos
En homenatge a José Corredor Mateos, al mes de maig tindran lloc unes sessions matinals amb la intervenció d'estudiosos i artistes que analitzaran les relacions que han fluït entre l'Art i la Poesia en diferents èpoques. El programa inclou una lectura de poemes a càrrec d'artistes i especialistes en la matèria i amb la intervenció del poeta, crític i historiador, José Corredor Mateos.

L'acte es completarà amb la presentació del llibre editat pel Museu Nacional que recull una selecció d'articles realitzada per Àlex Mitrani, conservador d'art contemporani, i Raúl Gimeno, estudiós de la poesia de postguerra, sobre crítica i escrits d'art de Corredor realitzats entre 1955-1974.

4a. JORNADA DE CIÈNCIA OBERTA
Enguany la Biblioteca Joaquim Folch i Torres organitza, en col·laboració amb el Museu de Ciències Naturals de Barcelona, la 4a edició de la Jornada sobre Ciència Oberta, que tindrà lloc el 13 de novembre. Aquesta jornada, de caràcter biennal, tractarà temes científics vinculats a l'*OpenGLAM*.

3.PROJECTES COL·LABORATIUS I COMUNITARIS

Projecte Repertori Iconogràfic d'Espanya
El projecte del Repertori Iconogràfic d'Espanya (RIE) és un arxiu creat l'any 1915 iimpulsat per Puig i Cadafalch i Jeroni Martorell amb la voluntat de generar un fons gràfic per seleccionar les obres que s'havien d'exhibir en la gran exposició L'Art en Espanya, de l'Exposició Internacional de1929. El Museu ha desenvolupat una aplicació web que permet accedir en obert, a través d'una plataforma digital, a les fitxes originals del RIE amb l'objectiu de compartir i millorar de forma col·laborativa les descripcions de les més de 86.000 imatges que el composen. El projecte ha incorporat també un estudi pilot d'identificació de 10.000 imatges del fons descrites totalment a través de l'ús d'intel·ligència artificial (IA).

El Museu i la xarxa de Biblioteques de Catalunya
La comunitat virtual Fanàtics de les Arts i el club de lectura virtual ApassionArt són dos projectes que organitza la Biblioteca Joaquim Folch i Torres en col. laboració amb el Servei de Biblioteques de la Generalitat de Catalunya que apleguen als apassionats de l'art i la lectura.

Viquimarató
La Biblioteca Joaquim Folch i Torres organitza el 27 d'abril, conjuntament amb la Xarxa de Museus d'Art de Catalunya i Amical Wikimedia, una Viquimarató amb l'objectiu de incrementar i millorar les entrades de dones artistes a la Viquipèdia.

4. PUBLICACIONS

L'any 2024 el Museu té previst un nombre important de publicacions vinculades a les exposicions del Museu i sobre altres temes d'interès relacionats amb el món de l'art i dels museus. Entre els vinculats a les exposicions, trobem els llibres sobre *Ferran Garcia Sevilla*, *El mirall perdut*, *Suzanne Valadon*, *Adolf Fargnoli* i *Eveli Torent*.

A més el Museu publicarà un recull d'articles i assajos del crític d'art i escriptor José Corredor Mateos, les edicions de les jornades de Col·lecionisme de 2023 i les ponències del Simposi internacional d'arxivística d'art.

PROGRAMES PÚBLICS

El Museu amplia i multiplica les seves missions socials i de servei i, amb els seus programes públics, reforça la relació que manté amb les comunitats que li donen sentit, alhora que explora quin paper continuarà jugant davant dels grans reptes col·lectius com la sostenibilitat, la salut, l'envelliment, la intel·ligència artificial, la tecnologia o els conflictes globals.

ÍNDEX

INTRODUCCIÓ

EXPOSICIONS

COL·LECCIÓ

EL MUSEU NACIONAL A CATALUNYA

RECERCA I MEMÒRIA

Caps de setmana? Al MNAC

Tots els caps de setmana de l'any, el MNAC ofereix activitats per a tots els públics. El programa *Cap de setmana? Al MNAC* s'ha consolidat com una proposta d'oci per al públic local sempre amb noves propostes. Tots els dissabtes i diumenges el Museu programa música, micro-espectacles i activitats artístiques, activacions d'obres i visites d'autor que ofereixen itineraris diferents al voltant de la col·lecció posant el focus en temes com ara el gènere, la sostenibilitat o la identitat.

Les activitats, que es poden seguir de forma guiada o autònoma, s'estructuren en cinc grans eixos: **'Descoberta', 'Per saber-ne més', 'Pràctica artística', 'Les arts al museu', 'Al teu aire' i 'En família'.**

Aliances i sinergies amb les comunitats

El MNAC continua reforçant sinergies amb institucions com ara l'institut del Teatre, ESMUC, IEA Oriol Martorell i el Cercle Artístic Sant Lluc per facilitar que diverses disciplines artístiques, dansa, música, també literatura, interaccionin amb l'art. Un exemple és l'*Espai Impro* on alumnes de l'IEA Oriol Martorell van presentar les seves pròpies peces artístiques inspirats per les obres de l'exposició *Quina humanitat?*

Arts en salut 2024

La salut i el benestar són un objectiu estratègic del MNAC. El compromís de servei públic del Museu incorpora la salut de les persones i les comunitats entre les seves línies de treball. Més enllà de les intervencions en col·laboració de l'Hospital Universitari Vall d'Hebron, com el programa *Obrint Portes*, destinat a adolescents amb càncer i les seves famílies, l'objectiu és convertir el Museu en un actiu de salut comunitari i reforçar les seves missions de servei públic.

El Museu Nacional és pioner en aquest camp i, ja des del 2018, treballa organitzant Jornades i Simposis o creant amb la Universitat Pompeu Fabra el 'Diploma de postgrau en Humanitats i Salut. Cultura, reptes de salut i projectes d'Arts in Health'. Recentement també ha posat en marxa el projecte 'L'art de caminar, passejades sonores d'arts en salut pels camins de Montjuïc', juntament amb el CAP Numància i el Castell de Montjuïc.

Artistes al Museu

EMPELT és un projecte del Museu Nacional i la PAAC que té com a finalitat donar suport a la creació local i la recerca en l'àmbit de la museografia, mitjançant la incorporació o "empelt" d'artistes contemporanis a les taules de treball en les quals el Museu Nacional desenvolupa diferents projectes. Enguany les artistes seleccionades són la **Julia Coelho** i la **Mar Arza**. El programa es desenvolupa a la manera d'una residència de set mesos de durada durant la qual les artistes treballen conjuntament amb els equips del Museu.

Géisers. Les artistes **Raquel Friera** i **Núria Güell** tanquen aquest 2024 el projecte commissariat per la **Montse Badia** i la segona edició del programa Géisers estará comissariada per **David G. Torres**, que es proposa utilitzar el Museu com un espai d'experiència tot recuperant pràctiques que incorporen la performance, la teatralitat, l'event, la documentació i la ficció a través de quatre projectes que s'aniran desenvolupant al llarg de l'any.

EN RESIDÈNCIA. **Nadia Hafid** (Terrassa, 1990) és enguany l'artista EN RESIDÈNCIA a l'Institut Jaume Balmes, aquest programa, en el qual participa el MNAC, està impulsat per l'ICUB i el Consorci d'Educació de Barcelona.

Nadia Hafid combina il·lustració i còmic, i els seus dibuixos han sortit publicats al suplement *Babelia* d'*El País* i a mitjans internacionals com *The New York Times, The Economist o The New Yorker.*

EN RESIDÈNCIA
ARTISTES
ALS INSTITUTS

PROGRAMA 2024

EXPOSICIONS

Suzanne Valadon. Una epopeia moderna
Del 18 d'abril a l'1 de juliol de 2024

El mirall perdut. Jueus i conversos a l'Edat Mitjana
Del 22 de febrer al 26 de maig de 2024

Eveli Torent. Entre els Quatre Gats i la maçoneria
Del 10 de novembre de 2024 al 9 de febrer de 2025

COMIC
Longaron i Friday Foster, l'heroïna inesperada
Del 20 de març al 24 de juny de 2024

COL·LECCIÓ

ROMÀNIC.
Mestre de Cabestany, nou espai
Desembre

Fernando Prats, intervenció d'artista

MODERN.
Adolf Fargnoli. Del noucentisme a l'avantgarda
Del 16 de maig al 15 de setembre de 2024

Josep Llorens Artigas entra a les sales del museu.
La reconstrucció d'una obra coral: llar de foc que representa Sant Jordi.

EL MUSEU NACIONAL A CATALUNYA

RECERCA I MEMÒRIA

PROGRAMES PÚBLICS

MUSEU NACIONAL D'ART DE CATALUNYA

Oficina de premsa
Tel. 93 622 03 60
premsa@museunacional.cat

Parc de Montjuïc
Barcelona
www.museunacional.cat
@MuseuNac_Cat

Un Museu compromès

Generalitat de Catalunya

GOBIERNO DE ESPAÑA
MINISTERIO DE CULTURA

Barcelona Capital Cultural i Científica

Ajuntament de Barcelona
BARCELONA CULTURA